

Konspekt z zajęć – ZPR-S Oława
Temat: Konsekwencje zachowań – kłamstwa.

Autor: Karolina Bahajewska

1. Cel główny zajęć:

Uświadomienie konsekwencji zachowań społecznie nieakceptowanych.

1.1 Cele szczegółowe oraz umiejętności i kompetencje ucznia:

Uczeń wie:

1. Co to są konsekwencje zachowań.
2. Jakie konsekwencje niesie za sobą kłamstwo.
3. Jakie wartości w życiu są najważniejsze.

Uczeń potrafi:

1. Wskazać pozytywne i negatywne konsekwencje różnych zachowań.
2. Znaleźć przyczynę takich zachowań i sposoby zapobiegania.
3. Rozpoznać, kiedy ktoś kłamie.

2. Główne obszary wychowawcze i edukacyjne:

Profilaktyka, kształtowanie postaw.

3. Metody pracy:

burza mózgów, praca w grupach, dyskusja, ćwiczenia

4. Środki dydaktyczne i pomoce:

tablica, mazaki, 2 patyki, nitki, kartki, długopisy, paski papieru z cytatami i przysłowiami o kłamstwach, karta „10 najczęstszych motywów kłamania”, kartki z „symptomami kłamstwa”

5. Czas zajęć:

60 min.

6. Zarys przebiegu zajęć:

Etap	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	Uwagi
Wstęp	Prowadzący przedstawia temat i cel zajęć.		
Ćwiczenie „Nitki nawyków”	Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi z pary patyk i zawiązuje nitkę między patykami. Następnie prosi uczniów, by spróbowali ją rozerwać. Potem zawiązuje już kilkanaście nitek i prosi o to samo. Wyjaśnia, że nawyki są jak te nitki. A że złymi nawykami (tj. wagary, kłamstwa, palenie papierosów)łatwiej zerwać na początku, a trudniej, kiedy tą czynność powtarzamy. Z drugiej strony- dobre nawyki, powtarzane, także stają się silniejsze.	Dwie chętne osoby stają naprzeciwko siebie i trzymają patyki, połączone ze sobą najpierw jedną nitką, którą rozrywają. A potem już większą ilością nitek, które też próbują rozerwać.	
Burza mózgów, praca w grupach	Prowadzący pisze na tablicy pojęcie KŁAMSTWO. Zapisuje propozycje uczniów. Dzieli klasę na 2 grupy. Rozdaje kartki i długopisy. Omawia zadanie.	Wychowankowie podają swoje skojarzenia ze słowem „kłamstwo”, hasła opisujące to pojęcie, Dzieci mają za zadanie : 1 grupa: napisać argumenty popierające kłamstwo; 2 grupa : napisać argumenty przeciw kłamstwu. Przedstawiciele grup prezentują swoje propozycje.	Wszyscy wspólnie ustalają definicję kłamstwa.
Ćwiczenie	Nauczyciel rozdaje wycięte paski papieru z przysłowiami i cytatami nt. kłamstwa (załącznik nr 1)	Uczniowie odczytują to, co mają napisane na paskach papieru. Analizują. Przyczepiają do tablicy obok definicji	

		kłamstwa.	
Ćwiczenie , dyskusja	<p>Nauczyciel prosi, aby każdy przypomniał sobie sytuacje, w których kłamał. Pyta jakie uczucia mu wtedy towarzyszyły, jakie miał samopoczucie.</p> <p>A także jakie były jego motyw.</p> <p>Wiesza na tablicy kartkę „10 najczęstszych motywów kłamania” (załącznik nr 2). Omawia je. Pyta czy czasami kłamstwo jest moralnie dopuszczalne i w jakich przypadkach.</p>	Uczniowie opowiadają o swoich odczuciach.	
Dyskusja	<p>Prowadzący rozdaje kartki z symptomami towarzyszącymi kłamaniu (załącznik nr 3). Omawia z wychowankami każdy z nich.</p>	Wychowankowie odczytują i omawiają z wychowawcą symptomy kłamcy.	
Praca w grupach	<p>Nauczyciel tłumaczy dzieciom pojęcie : konsekwencje. Następnie dzieli klasę na grupy 3 osobowe. Każdej grupie rozdaje po 2 sytuacje (załącznik nr 4).</p>	<p>Każda grupa odczytuje po cichu sytuacje, które ma zapisane na kartkach. Ich zadaniem jest napisanie możliwych konsekwencji opisanych zdarzeń.</p> <p>Przedstawiciele grup odczytują swoje propozycje.</p>	
Podsumowanie , ewaluacja	<p>W ramach podsumowania wychowawca pyta czego uczniowie dowiedzieli się na dzisiejszych zajęciach. W dyskusji próbuje doprowadzić uczestników do wniosku, że szczerść jest wartością, a kłamstwo czymś nieopłacalnym.</p>	Wychowankowie mówią o swoich odczuciach dotyczących zajęć, dzielą się swoją wiedzą, którą z nich wynieśli i własnymi wnioskami.	

7. Załączniki (każdy istotny załącznik na osobnej stronie)

8. Rozwinięcie i modyfikacja zadania – warianty opcjonalne

Można stworzyć cały projekt z zajęciami, w których kładzie się nacisk na konsekwencje różnych zachowań, które są częste wśród młodzieży, takich jak: wagary, wandalizm, agresja itd.

10. Bibliografia i źródła

<https://www.kapucyni.pl/index.php/inne/zote-myli/1843-klamstwo>

<http://home.agh.edu.pl/~horzyk/lectures/snzs/ahdydsnzswykl7.html>

<http://www.edukacja.edux.pl/p-9737-konsekwencje-naszyc-zachowan-scenariusz.php>

<http://prawo.e-katedra.pl/zdaniem-prawnika/4113-jak-rozpoznać-klamce>

załącznik nr 1

Kłamstwo jest złym nawykiem człowieka i jest stale na ustach ludzi źle wychowanych. *Mądrość Syracha.*

Istnieją trzy rodzaje kłamstwa: przepowiadanie pogody, statystyka i komunikat dyplomatyczny. *Jean Rigaux.*

Kłamstwo jest jak alkoholizm. Kłamcy kłamią nawet w obliczu śmierci. *Czechow.*

Marne jest życie ludzi, którzy kłamstwo stawiają wyżej od prawdy. *Ezop.*

Na języku miód, a w sercu lód. *Przysłowie ludowe.*

Pamiętaj, że kto kłamie dla ciebie, będzie również kłamał przeciw tobie. *Przysłowie bośniackie.*

Kłamstwo ma krótkie nogi. *Przysłowie ludowe.*

Kowal zawinił, cygana powiesili. *Przysłowie ludowe.*

Z kłamstwami są same kłopoty. Trzeba smakować każde słowo, zanim je człowiek wypuści z ust. *Jonathan Carroll. Całując ul.*

Kłamstwo jest kryjówką dzieci, głupców i niegodziwców. *Bacone.*

załącznik nr 2

10 najczęstszych motywów kłamania

1. Chęć uniknięcia kary. Jest to najczęściej wymieniany motyw tak przez dzieci jak i przez dorosłych. Kara może być za występki lub za przypadkowo popełniony błąd.
2. Chęć zdobycia nagrody trudnej do osiągnięcia w inny sposób. Jest to drugi w kolejności najczęściej podawany motyw zarówno przez dzieci jak i przez dorosłych.
3. Chęć ochrony innej osoby przed karą.
4. Chęć ochrony kogoś przed niebezpieczeństwem poniesienia fizycznej szkody. Zagrożenie w tym wypadku nie następuje na skutek popełnienia występku, ale np. dziecko będące same w domu oświadcza nieznanemu, który prosi o otwarcie drzwi, żeby przyszedł później, ponieważ ojciec przyszedł bardzo zmęczony z pracy, śpi i prosił, żeby go nie budzić.
5. Chęć zdobycia podziwu ze strony innych.
6. Chęć uniknięcia niezręcznej sytuacji społecznej lub towarzyskiej, np. wymówki dotyczące zajęcia się opieką nad dzieckiem, wydostaniem się z nudnego przyjęcia towarzyskiego albo zakończenie niewygodnej rozmowy telefonicznej, ponieważ rzekomo ... coś się dzieje lub będzie działo.
7. Chęć uniknięcia zakłopotania, np. przez dziecko, które mówi, że zoczyło majtki ponieważ krzesło było mokre i nie chce się przyznać, że popuściło w majtki.
8. Chęć zachowania prywatności, jeśli nie było uprzedzenia o intencji utrzymania pewnej informacji w tajemnicy.
9. Chęć okazania władzy nad zachowaniem się innych.
10. Chęć uniknięcia zazdrości ze strony innych oraz ewentualnych jej reakcji z ich strony.

Załącznik nr 3

Symptomy kłamstwa

1. Kłamcy sięgają po nieszczerzy uśmiech, aby ukryć prawdziwe emocje, np. strach, złość; mówi się, że „robią dobrą minę do złej gry”. Jest to uśmiech sztuczny, często wymuszony, który angażuje wyłącznie ruch warg. Prawdziwe emocje oddaje wyraz całej twarzy, a nie tylko ruch warg. O kłamstwie może świadczyć również przesłanianie ust, dotykanie twarzy, nosa, szyi, dotykanie, drapanie okolic za uchem, zabawa włosami. Ponadto gryzienie warg, głębokie oddychanie, częste mruganie powiekami.
2. Stereotyp: kłamcy nie patrzą prosto w oczy. Przeciwnie kłamca - profesjonalista często utrzymuje długi, uporczywy kontakt wzrokowy, by utwierdzić adresata w słuszności swojego opowiadania, a osoba prawdopodobna odwraca od czasu do czasu wzrok. Przerwanie kontaktu wzrokowego może być spowodowane różnymi czynnikami, np. stresem, zażenowaniem czy próbą przywołania pewnych wspomnień.
3. Stereotyp: kłamca wierci się, wygłaszając oszukańcze twierdzenia, podczas gdy jego górna część ciała zwykle zastyga, a swoje zachowanie ogranicza do nieznaczących ruchów ramionami, rękoma.
4. Nieszczera uwagę, komentarz zdradza reakcja, gesty spóźnione w stosunku do wypowiedzianych słów. Przykładowo osoba, której wręczyliśmy prezent, powiedziała po jego otwarciu „cudowny, dziękuję” i dopiero po chwili na jej twarzy zarysował się uśmiech. Co do zasady uśmiech powinien pojawić się jednocześnie ze słowami świadczącymi o przeżywanej radości.
5. Zachodząca niezgodność pomiędzy mową ciała a słowami odsłania kłamstwo. U osoby, której przekaz jest szczerzy, wyraz twarzy, mowa ciała, głos i słowa tworzą jeden spójny obraz. Przykładowo osoba mówi „tak”, a głową wykonuje ruch zaprzeczenia „nie”. Inny przykład - partner mówi, że nas kocha, a marszczy brwi. Taki przekaz jest fałszywy.
6. Opowiadanie z zachowaniem dokładnej chronologii zdarzeń może być oznaką kłamstwa. Co do zasady osoba, która mówi prawdę, relacjonuje wydarzenie, tak jak je zapamiętała bez dbania o zachowanie porządku poszczególnych sytuacji.
7. Kłamca, relacjonując zdarzenie, jest skłonny do budowania długiego, szczegółowego wprowadzenia, a o głównych faktach mówi pobieżnie, ponieważ właśnie w tej części sprawozdania najłatwiej o błąd zdradzający kłamstwo.
8. Kłamca - nieprofesjonalista, wprowadzając kłamstwo do konwersacji, mówi więcej niż zwykle, stosując liczne, szczegółowe wtrącenia, ponieważ nie czuje się komfortowo z ciszą czy przerwami w rozmowie.
9. Inną słabością kłamcy jest skłonność do podkreślania prawdziwości w momencie wypowiedziania kłamstwa. „Przyrzekam ...”, „Mówię prawdę, że ...”, „Prawdę mówiąc”, „Szczerze mówiąc” sięganie po takie lub podobne zwroty może świadczyć o tym, że w rzeczywistości osoba wypowiadająca te słowa zamierza ukryć pewną treść w swoim przekazie.
10. Kłamcy chętnie sięgają po eufemizmy, czyli wybierają łagodniejsze sformułowania, które wywołują pozytywne obrazy. Przykładowo kłamca zamiast powiedzieć „ja nie ukradłem portfela”, stwierdzi „ja nie zabrałem portfela”.

Reszta na stronie : <http://prawo.e-katedra.pl/zdaniem-prawnika/4113-jak-rozpoznać-klamce>

Załącznik nr 4

SYTUACJA 1

Jaś powiedział mamie, że idzie do szkoły, a tak naprawdę poszedł na węgry...

Konsekwencje:

SYTUACJA 2

Człowiekowi, który umiera na raka, lekarz nie powiedział, że za kilka tygodni umrze.

Konsekwencje:

SYTUACJA 3

Marcelina spisała od Ani zadanie domowe

Konsekwencje:

SYTUACJA 4

Mąż okłamuje żonę, że musi dłużej zostawać w pracy, a tak naprawdę chodzi do kasyna.

Konsekwencje:

SYTUACJA 5

Oszust sprzedaje w internecie „cudowne tabletki na odchudzanie”. W rzeczywistości zawierają substancje trujące.

Konsekwencje: